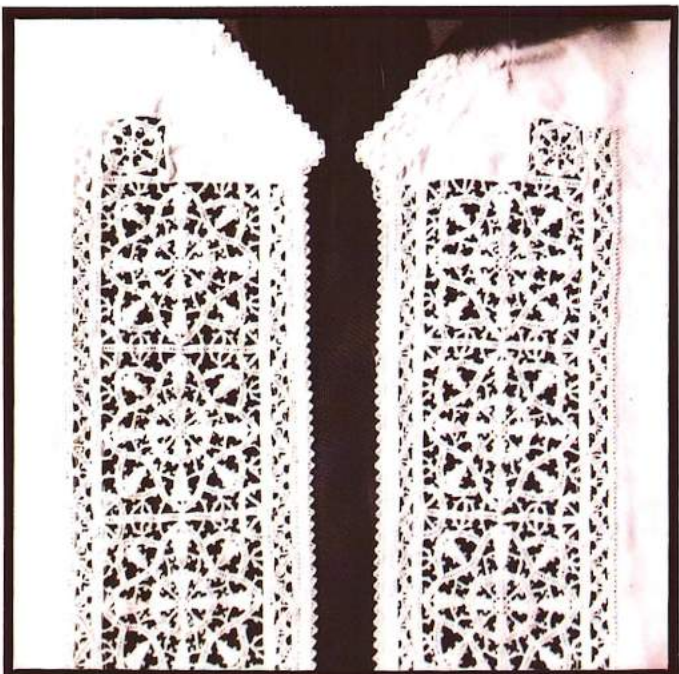

ŠIVANA ČIPKA NA KAPICI IZ DOBROTE. Zagreb, Etnografski muzej

ŠIVANA PAŠKA ČIPKA NA ŽENSKOJ KOŠULJI. Zagreb, Etnografski muzej

ČIPKA IZ STRIZIVOJNE. Zagreb, Etnografski muzej

na ili na prsima muške košulje. Priplet je nekad širok i više od 10 cm, starinska je šara geometrijska, novija s cvjetnim motivom. Bod je gusti obamet, srodan bodu šivane čipke.

Seljačke, domaće čipke na batiće, susreću se na poculicama u SZ Hrvatskoj, rađene debelim lanenim koncem ili vunicom, nekad i u dvije boje.

Tehnika uzlanja i preplitanja, tzv. *macramé* susreće se na starinskim plaktama u hrv. dijelu Posavine, gdje su rese ukrasno isprepletene, premda obično više nisu dio osnovne tkanine, nego su izvedene na kratkoj pruzi platna i pričivene na rub plahte.

Među čipkaste strukture ubraja se i način izrade jalbe tehnikom preplitanja niti, tzv. *egipatsko pletivo*.

LIT.: Z. Šufflay, Hrvatska čipka u domu i na oltaru, Beč 1908. — M. Gavazzi, Hrvatska narodna umjetnost, Zagreb 1944. — M. Gušić, Uz pitanje dubrovačke čipke, Anali — Dubrovnik, 1952. — Ista, Zbirka čipaka samostana sv. Marije u Zadru, Radovi HIJZ, 1960. — Ista, Porijeklo čipke na batiće, ZNŽO, 1962, 40. — B. Štenczi, Neke arhaične tehnike na našem folklornom tekstilu, ibid. — M. Gušić, Čipkarski centri u Boki kotorskoj, Zbornik grada Kotora, Kotor 1970. — N. Bezić-Božanić, Tradicija čipkarske tehnike na otocima Hvaru i Visu od XVII. st. do danas, Makedonski folklor (Skoplje), 1985, 35. J. R. R.

ČITLUK, selo S od Sinja. U rimsko doba *Colonia Claudia Aequum* (grad je osnovao car Klaudije). Grad četvrtastog oblika bio je opasan zidinama. Istražen je dio foruma s kapitolijem te gradska vrata uz koja su bile dvije šesterokutne kule. U gradu su postojale uglavnom samo javne građevine. Iz Čitluka potječu mnoge skulpture: ukrasi lukova gradskih vratiju s reljefima Rome, Viktorije i pokorenog barbara, kipovi Rome i Fortune, Dijane — Hekate te velika Heraklova glava.

LIT.: E. Reisch, Colonia Claudia Aequum, Jahreshefte ÖAI, 1913. — A. P. Mišura, Colonia Romana Aequum Claudium, Graz — Wien 1921. — M. Šuić, Antički grad na istočnom Jadranu, Zagreb 1976. — N. Cambi, Dvije skulpture iz antičkog Aequuma, VJAH, 1980, 74. — B. Gabričević, Iz antičkog perioda Cetinske krajine, Split 1984. — N. Cambi, Antička skulptura u arheološkoj zbirci Franjevačkog samostana u Sinju, Zbornik Kačić, 1985, 17. — A. Milošević, Čitluk, Novija arheološka istraživanja Aequuma, Arheološki pregled (Beograd), 1986. N. Ci.

ČIŽMEK, Ivan, arhitekt i urbanist (Zagreb, 23. X. 1937). Diplomirao na Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu 1962. Bavi se planiranjem i projektiranjem stambenih naselja, turističkih kompleksa, gradskih centara i rekonstrukcijom gradskih jezgri. Radio je u Parizu (atelje A. Josica, 1966—68), a 1968—71. djeluje u radnim skupinama »X« i »Z«. S grupom »X« sudjeluje na natjecanjima za kulturni centar u Skoplju (1968, II. nagrada), za centar Bitolja (1968, posebna nagrada), za rješenje sajamskoga kompleksa u Skoplju (1969, otkup). God. 1976. s T. Odakom, T. Bilićem i Z. Vazdarom na natjecaju za stambeno naselje i centar Dugave dobiva I. nagradu, a 1977. s J. Matijevićem, D. Milasom i D. Pološkim dobiva I. nagradu za rješenje sekundarnoga gradskog centra, Trga Francuske Republike u Zagrebu. Izlagao je u okviru tzv. novih tendencija (1965), na izložbi »Izazov« (1971) u Zagrebu i samostalno (crteže) u Bjelovaru (1981). God. 1970—92. djeluje u Urbanističkom institutu Hrvatske gdje je izradio veći broj studija i provedbenih urbanističkih planova.

BIBL.: *Stambena zajednica IX u Zadru* (s D. Milasom), Arhitektura, 1974, 149; *Urbanistički projekt od ideje do realizacije Dugave* (katalog), Zagreb 1977.

LIT.: Ž. Sabol, Ivan Čižmek, ČIP, 1981, 342. — J. Holz, Povratak u budućnost, ŽU, 1990, 47. R.

ČORAK, Željka, povjesničarka umjetnosti i književnica (Zagreb, 15. III. 1943). Završila Filozofski fakultet u Zagrebu 1967, gdje je doktorirala s temom *Drago Ibler i hrvatska arhitektura između dva rata* (1976). Od 1972. zaposlena je u Institutu za povijest umjetnosti u Zagrebu gdje 1990. postaje znanstvenim savjetnikom. Bavi se poviješću i teorijom moderne arhitekture i urbanizma, te pitanjima suvremenoga planiranja i zaštite prostora. Začetnik je sekcije Prijedlog Zagrebačkoga salona. Uz znanstvene radove, piše likovne i književne eseje i kritike, prevodi poeziju s francuskoga, talijanskoga i engleskog jezika. God. 1968—71. bila je urednik likovne rubrike »Telegrama«, a 1976—87. glavni urednik časopisa »Život umjetnosti«.

BIBL.: *Novija slovenska arhitektura*, ČIP, 1968, 8; *Dubrovačko slikarstvo XV i XVI st.*, Kritika, 1969, 5; *Kaleidoskop*, Zagreb 1970; *Arhitektura u »Zemlji«* (katalog), Zagreb 1971; *Kvadratura kipa*, Teka (Beograd), 1972, 1; *Stil i karakter suvremenih zalivata u jadranski prostor*, ŽU, 1973; *Čega se sjeća secesija*, ČIP, 1975, 12; *Marino Tartaglia* (katalog), Zagreb 1975; *Grafički dizajn na izložbi »Secesija u Hrvatskoj«*, ČIP, 1977, 10—11; *Bollé u funkciji grada*, ibid., 1978; *Katedrala u funkciji grada*, ibid., 1979; *Trga nad pogodom*, ČIP, 1979, 2; *Počeci obrtne škole i vizuelni identitet Zagreba* (katalog), Zagreb 1980; *Postmoderna arhitektura*, Arhitektura, 1980, 172—173; *Crkva pokraj mora*, ibid., 1980; *U funkciji znaka — Drago Ibler i hrvatska arhitektura između dva rata*, Zagreb 1981; *Petar Knoll, teoretičar arhitekture*, Radovi OPU, 1981; *Nova slika: slikarske tendencije osamdesetih godina*, Zagreb 1982; *Trnje: korekcija kao projekcija*, Radovi IPU, 1984, 8; *Krematorij Mirogoj*, Zagreb